

О.О. Гоголева, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

МАЛЮНОК З НАТУРИ ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОДЕЛЬСРІВ ОДЯГУ

Гоголева О. О.

Малюнок з натури як основа професійної підготовки майбутніх модельєрів одягу

Статтю присвячено актуальним проблемам викладання академічного малюнка, а саме малюванню з натури, студентам, які навчаються за фахом «Художнє моделювання одягу» у вузах.

Ключові слова: Малювання з натури, професійна підготовка, художнє моделювання одягу.

Гоголева О. А. Рисунок с натуры как основа профессиональной подготовки будущих модельеров одежды

Статья посвящена актуальным проблемам преподавания академического рисунка, а именно рисованию с натуры, студентам, обучающимся по специальности «Художественное моделирование одежды» в вузах.

Ключевые слова: Рисование с натуры, профессиональная подготовка, художественное моделирование одежды.

Професія художника-модельєра одягу на сьогодні є однією з найбільш творчих і креативних професій. Перед вищими навчальними закладами, що випускають фахівців такого профілю, стоїть серйозне завдання з якісної підготовки студентів. Розглядаючи малювання з натури як навчальну дисципліну, як найбільшу і найважливішу частину академічного малюнка, слід сказати декілька слів про вплив навчального малювання на подальший розвиток майбутніх художників-модельєрів. Тільки під час малювання з натури відбувається якнайповніше вивчення пропорцій фігури людини, аналіз форм тіла людини, бачення його в просторі, у перспективі. Для майбутніх модельєрів одягу це база,

основа їх професійної підготовки. Обов'язок вузу – в повному об'ємі, без надуманих скорочень, дати студентам можливість повноцінно освоїти цей пласт знань.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми навчання малюванню з натури майбутніх фахівців різних напрямів дизайну (графічний дизайн, дизайн інтер'єру, дизайн ландшафту і т.і.) є предметом пильної уваги педагогічної науки останнього десятиліття. Зокрема, досить глибоко досліджена дана проблема такими вченими: С. Брагин, Н. Головачова (підготовка фахівців графічного дизайну), А. Кузьминська, Л. Медведєв, Д. Свірідов, Н. Чепурна.

Проте, у сучасних дослідженнях проблемі викладання академічного малюнка, і, зокрема, малювання з натури майбутнім фахівцям художнього моделювання одягу, не надається належної уваги.

У процесі навчання академічному малюнку, найоб'ємнішої його частини – малюванню з натури, майбутні фахівці художнього моделювання одягу повинні оволодіти низкою теоретичних і практичних знань з малюнку, живопису, композиції, пластичній анатомії і т.і., де найважливішим виступає саме навчальний малюнок з натури.

Завдання учбового академічного малюнка – озброїти майбутніх художників-модельєрів необхідними знаннями, грамотою образотворчого мистецтва; навчити студентів, працюючи з натури, створювати життєво правдиве графічне зображення. Ось що пише про це Н. Ростовцев: «Під час малювання з натури ми не тільки спостерігаємо предмет, але і пізнаємо його; не тільки прагнемо передати в малюнку його зовнішній вигляд, але й вивчаємо характерні особливості будови його форми. Малювання як певний вид діяльності людини є складним процесом: процес пізнання, вивчення і процес творчості – створення художнього образу. Інакше кажучи, малювання – це вивчення реальної дійсності і художньо-образне віддзеркалення цієї дійсності у малюнку. Хоча процеси пізнання і творення знаходяться в тісному взаємозв'язку, під час малювання вони протікають різно. У

одному випадку процес творчості переважає, в іншому – він незначний, процес же вивчення, вивчання є основним» [1. с. 7].

При навчанні малюванню з натури студенти знайомляться із закономірністю будови форм природи, із законами зображення предметів на площині згідно з законами перспективи, одержують знання з анатомії і на основі цього успішно вирішують творчі завдання у своїй області мистецтва. Студенти під час занять досягають художню культуру, набувають знань і навички, необхідні для самостійної творчої роботи. Малюнок по пам'яті і по уяві є наступними етапами в навчанні академічному малюнку, у професійному становленні художника-модельєра.

Методичні установки академічного малюнку і його методологічна спрямованість привчають майбутніх модельєрів одягу, які малюють з натури, не ковзати по поверхні предмету, а правильно бачити його форму і характерні особливості.

Великі майстри минулих століть завжди прагнули діяти згідно з правилами і законами, які їм диктувала природа, і за допомогою цих правил вони досягали вершин образотворчого мистецтва. Леонардо да Вінчі, Альбрехт Дюрер, пізніше І. Прейслер, А. Сапожников розробили цілий ряд навчальних посібників із пластичної анатомії, схем пропорцій тіла людини, якими користуються художники всього світу до сьогодні. Метод реалістичного відображення дійсності закладається в період академічного малювання з натури. На початку студенти точно змальовують усе, що бачать з натури, потім починають відкидати дрібні, неістотні деталі, зосереджуючи увагу на головному, і, нарешті, створюють художній образ натури. Це вміння особливо необхідне майбутнім художникам-модельєрам, при створенні ними нових зразків у колекціях одягу, що розробляються.

Для того, аби переконливо і правильно зобразити природу, треба спочатку уважно і ретельно її вивчити, виділити найбільш характерні особливості. До художнього образу в реалістичному мистецтві підходять шляхом порівняння свого

малюнку з натурою, шляхом перевірки і уточнення будови форми, положення натури в просторі, освітлення і т.д.

Як зазначає Н. Костерін, «У рухах і поворотах людського тіла виявляються різні риси вдачі. Тому художник завжди шукає таке положення того, з кого пишеться портрет, вираз його обличчя і жестів, в яких якнайповніше відобразилися б його типові риси. Портрет показує конкретну людину з властивими йому особливостями і через них відображає час, епоху, переживання, шукання і мрії людей, а разом з цим й ідеали самого художника, його відношення до того, що зображається» [6, с. 192].

Студенту, який добре засвоїв закони реалістичного мистецтва, легше дається складне композиційне рішення. Він з цікавістю і ентузіазмом доводить свою роботу до логічного завершення. У випадку, коли майбутній художник-модельєр нехтуватиме науковими знаннями, буде схильний до впливу чужих йому ідей і поглядів – він загальмує, а може і зовсім припинить свій творчий розвиток, своє професійне зростання.

Створювати щось своє, абсолютно нове, не схоже ні на що, неможливо без попереднього вивчення предметів і явищ реальної дійсності. Тому майбутнім модельєрам необхідно знати основи академічного малюнка і уміти їх застосувати на практиці; це допоможе розвитку їх уяви, яка так необхідна в майбутній професійній діяльності. У своїх задумах художник-модельєр виходить із спостережень за навколишнім світом, саме це дає йому творчий імпульс і визначає напрям творчої діяльності. Отже, навчальне малювання з натури треба розглядати як основу творчої діяльності художника-модельєра одягу, що забезпечує майбутньому фахівцю грамоту, базу для правдивого зображення реальної дійсності. Жодна навчальна дисципліна не забезпечує такої уваги студентів до предмету, не сприяє так розвитку мислення, як академічний малюнок. Уявні образи формуються якнайкраще під час малювання, тому малюючи, студент повинен ясно уявляти собі форму предмету, його структуру, він розглядає предмет детальніше,

вивчає його всесторонньо, не тільки форму, але і вплив відстані, освітлення й інші умови.

Анатомічний малюнок розкриває закономірність будови форми, привчає студента аналізувати натуру, а не копіювати її. Малюнок з натури допомагає йому узагальнити одержані знання і навички, приступити до створення художнього образу.

Розглядаючи малюнок з натури як основу образотворчого мистецтва, курс академічного малювання ставить своїм завданням навчити студентів правильно спостерігати і пізнавати предмети оточуючої нас природи, вчить студентів правильно бачити і розуміти натуру, вказує правила і способи правильного її зображення. Малювання з натури – перш за все процес пізнання реальної дійсності, що має велике значення в професійній підготовці майбутніх художників-модельєрів одягу. Недолік навчального часу, скорочення навантаження навчання з академічного малюнку, не дає можливості студентам повноцінно вивчити дану дисципліну.

Література

1. **Ростовцев Н. Н.** Учебный рисунок : учеб. пособие для пед. училищ / Николай Николаевич Ростовцев. – М. : Просвещение, 1976. – 287 с.

2. **Рисунок.** Живопись. Композиция : хрестоматия : учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. педин-тов / сост. Н. Н. Ростовцев и др. – М. : Просвещение, 1989. – 207 с.

3. **Ростовцев Н. Н.** Очерки по истории методов преподавания рисунка : учеб. пособие / Николай Николаевич Ростовцев. – М. : Изобразит. искусство, 1983. – 288 с.

4. **Ли Н. Г.** Рисунок. Основы учебного академического рисунка : учебник / Н. Г. Ли. – М. : Изд-во Эксмо, 2005. – 480 с.

5. **Кардовский Д. Н.** Об искусстве „Воспоминания, статьи, письма" / Д. Н. Кардовский. – М, 1960. – 128 с.

6. **Костерин Н. П.** Учебное рисование: Учеб. пособие для учащихся пед. училищ по спец. № 2002 и №2010 / Николай Петрович Костерин. – М. : Просвещение, 1980. – 272 с.

Gogoleva O. A. Drawing from nature, as basis of professional preparation of future designers of clothes

The article is devoted to the issue of the day of teaching of academic picture, namely to drawing from nature, to the students student on speciality the «Artistic design of clothes» in institutes of higher.

Key words: Drawing from nature, professional preparation, artistic design of clothes.

Відомості про автора

Гоголева Ольга Олександрівна – аспірант, асистент кафедри дизайну Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Коло наукових інтересів – проблема творчого розвитку особистості.